

Slovenski čebelar in sadjerejec.

Glasilo čebelarskega in sadjerejskega društva
za Kranjsko.

Izhaja vsaki mesec enkrat in se pošilja udom brezplačno; neudom za 1 gld. 30 kr. na leto.
Inserati in priloge računijo se po najnižji ceni. — Letnina za ude znaša samo 1 gld.

Obseg: Anton Janša. — Množimo sadno drevje. — Zasajajmo žive plotove ob krajih cest. — Čuden roj. — Čebelarski koledar za juni. — Jabolčni molj. — Kako nastanejo panji z trotovkami. — Med v hiši. — Naši dopisi. — Sušenje sadja po ameriskem načinu. — Gospodarske raznoterosti. — V. Imenik. — Inserati.

Anton Janša,

slavni kranjski čebelar.

(Dalje.)

V tej knjižici pripoveduje Anton Janša takole:

„Po takem premišljevanji, zlasti pa po čudoviti umetnosti in marljivosti čebelni ganen, čutil sem uže za mladih nog v sebi nagon, da sem si te stvarice ne samo priljubil, ampak tudi opazoval njih umetno opravilo, kolikor in kedar koli sem utegnil.

Silna zvedljivost, ki me je bila prevzela, izpodbadala me je, da sem čim dalje tem bolj premišljeval njih uredbo, red, delo in skrivnosti. Čim več novega sem zasledoval pri njih, tem bolj sem si jih priljubljal, tako da mi je bilo potlej čebelarstvo poglavitno opravilo.“

S toliko marljivostjo in natančnostjo opravljal je Janša to imenitno delo, dasi je bil v svesti, da je po mnogoletnem opazovanji in izkuševanji zanemaril menda malo takega, kar bi bilo vredno pazljivosti pri čebelarstvu.

Da bi s pridobljenim znanjem ugodil nekoliko drugim, sosebo pa svojim nauka željnim učencem mestnim in kmetijskim, zato je izdal to drobno knjižico, kakor jo skromno imenuje sam.

Če me pa Bog poživi ter mi da zdravje in več odlastka — obeta naposled — potruditi se hočem in izročiti čebeloljubom iz svojih dolgih izkušenj kaj obilnejšega o tem gospodarskem razdelku.

Ne smemo se tukaj spuščati v podrobnosti o vsebini te knjige; povemo naj toliko, da gre iz nje, da je bil Anton Janša tisti Janša iz Gorenjskega doma.

Govoreč o tako imenovanih umetnih rojih, ki so jih zelo hvalile nove knjige, piše nam ondi takole:

Pri nas na Gorenjskem so uže mnogo let sploh navadni, pa so jih začeli s časom zaničevati tako, da je čebelarjev sram, tako polniti čebelnjake. Vendar pa

potem Anton Janša odkritosrčno razlaga poleg kvara tudi korist ali dobiček, ki ga prinašajo taki roji čebelarju, če jih zna spretno napravljati o pravem času.

Da bi Janša ostal mož beseda in skoro kmalo izdal obljubljeni popolni pouk o čebelarstvu, delal in pisaril je na vse pretege, kedar koli ni imel drugega posla; ali predno mu izide druga knjiga na svetlo, prehitil ga nemila smrt.

Anton Janša umrl je neoženjen 13. septembra 1773. l. na Dunaji v Leopoldovem mestu (Leopoldstadt) štev. 77 za vročinsko boleznijo 38 let star, ob polu štirih popoldne.

(Konec prihodnjic.)

Množimo sadno drevje!

Kolike koristi je sadno drevje, je obče priznано. Pa koliko tisoč in tisoč zemljišč je še praznih, na katerih bi lahko vspešno raslo drevje. Le premalo trdnost in prave volje je med narodom, zato pa zaslužijo možje, kateri se trudijo za prospeli ali za razširjenje sadjereje, vso pohvalo.

Naj bi jih tudi drugi gospodje posnemali, narod jim bo hvaležen, ko morda njih ne bo več ondi. Kaj bi bilo, ko bi naši Vipavci in Briči ne imeli dohodkov iz sadja. Koliko tisoč in tisoč ne prinese Dunajski sadni barantači v deželo za črešnje. Žalibog pa imamo drugega žlahtnega sadja (žlahtnih maslenk-hrušk, žlahtnih breskev, marele, renklodov, jablan) le vse premalo. Hvala Bogu množi se vedno leto za letom dokaj žlahtnih drevesec iz naše šolske drevesnice v deželo in tako smemo upati, da bo v malo letih na tisoče in tisoče žlahtnih res izvrstnih za kupčijo sposobnih sadnih dreves v deželi, iz katerih bodo drugi kmetovalci zamogli dobivati žlahtnih cepičev tako da se vendar enkrat razširi povsod žlahtno sadje po deželi, katera je po svoji naravni legi poklicana Dunaj in druge severne kraje oskrbovati s zgodnjim žlahtnim sadjem.

Pa danes sem se namenil iz drugega vzroka priporočati sadjerejo in to zaradi tega, da bi se v deželi posebno po hribskih krajih, kder ne rase trta, razširilo sadno vino, katero bi po mojem mnenju naj bolj zamoglo pomagati, da se spodrine nesrečni „šnaps“, kakeršen se sedaj prodaja po deželi in ki mori dušo in telo našega naroda. Čujte besede slovečega kemikarja Prof. Dr. Reitlechnerja o vinu, kateremu je dostavljen slab špirit, žgan iz krompirja: Dandanes večinoma dostavljajo vinu špirit iz krompirja, in iz tega razvija se amilni alkohol, ki ima silno škodljiv vpliv posebno na možgane človeka, odtod divjost po takem vinu opijanenih ljudi! Kaj pa še le more včiniti pijača takega amilnega alkohola, torej šnapsa! Nezastonj se sliši vedno bolj o surovosti, o ubojih itd. To rodoljubi imamo vsi obširno polje delavnosti, da rešimo naš narod propada, kajti duševno in telesno vničeni narod ne more imeti prihodnosti!

Ako bi razširila se sadjereja po vsih okrajih, vaseh dežele, bilo bi toliko sadja, da bi ga imeli dovolj za kupčijo (posebno zgodnje zrelo in žlahtno), dovolj za domačo porabo (presno kuhano in posušeno), dovolj za napravo „cidra“, to je sadnega vina in prav za sadni mošt je naj sposobniše bolj nizko sadje, n. pr. cidrovka, tepka, moravšice, špinceljni, kožuhi i. t. d. Tako sadno vino je kaj zdravo in tudi prijetno za piti ter dober kup in vlada bi morala točenje takega sadnega vina oprostiti slehernega davka ali daca, pač pa naložiti ogromni dac na zlodjevi šnaps.

Sadnega vina napravi se dokaj po Koroškem, Štajerskem, po zgornjem Estrajhu i. t. d. Prav mnogo ga pridelujejo tudi na Francoskem, kakor razvidimo iz sledečih statističnih poročil. Lansko leto je sadno drevje na Francoskem izredno bogato obrodilo in napravilo se je iz sadja 23,492,000 hektolitrov vina! Pa tudi v prejšnjih letih se je precej sadnega vina napravilo po Francoskem, kder so že pred 50 leti veliko storili za povzdigo sadjereje.

Tako so pridelali sadnega vina v letu	1848	hektolitrov	21,900.000
" " " " " " "	1850	"	16,181.000
" " " " " " "	1852	"	18,428.000
" " " " " " "	1870	"	19,194.000
" " " " " " "	1875	"	18,257.000
" " " " " " "	1883	"	23,492.000

in vse to vino izključljivo le doma povzije revno ljudstvo seveda po nizki ceni.

Žlahtno sadje, fine maslenke hruške, breskve, marelice, mandelni, sicer ne obrodijo povsod, za te je treba gorkega obnebja in dobre zemlje. Jablana pa in hruške, črešnje in češplje pa obrodijo povsod in vidimo tudi v goratih krajih tega sadja v obilici. Tepka, cidrovka in navadna jabelka storijo povsod, torej povsod jih lahko nasadimo. Društvom, kakeršna so se prav sedaj ustanovila v namen, da se zabrani pijančevanje in nesrečno žganje, naj ne zabijo na sadjerejo, katera jim bo morda naj več zamogla pomoči do sverhe, katero so si pri ustanovitvi društva stavili. Ljudstvo mora nekaj piti, ako bo našlo zdravega sadnega vina po nizki ceni, poprijelo se ga bo in popustilo nesrečni krompirjev šnaps. Kmetijske podružnice, ljudske šole, oziroma krajni šolski sveti, sploh rodoljubi osnovajte drevesnice, v katerih izrejujte sadno drevje, kakeršno bodete po prav nizki ceni zamogli oddajati kmetom. Vi prečastiti gg. duhovniki, ki ste povsod pravi prijatelji našega naroda, pomagajte tudi Vi k razširjenji sadnega drevja. Na Trnovem ni do letos bilo ne jablan, ne hrušk, ne črešenj! Mar ni žalosten tak položaj? Letos je po domoljubnem trudu gosp. vikarja se na šoli kupilo 300 žlahtnih jablan, hrušk in črešenj in ljudstvo kakor slišimo je kaj navdušeno in želi še nasajati drevja. To je pot, po kateri treba hoditi in v malo letih bo vsak kotič naše ljubljene domovine okinčan z žlahtnim sadnim drevjem, katero daje radost človeku spomladi zaradi krasnega cvetja in jeseni zaradi lepega sadja. Da bi te vrstice našle plodna tla!

*Povše. *)*

—*—

Zasajajmo žive plotove ob krajih cest.

Koliko stanejo ceste leto za letom, to pač naši davke plačajoči kmetovalci prav dobro vedo. Marsikateri strošek pa bi se vendar dal zabraniti, posebno ob cestah izpeljanih prek rek, toraj ob obrežju voda, kakor tudi ob cestah strmo ležečih, napravljajo se zarad potrebne večje varnosti ograje navadno lesene, katere dokaj stanejo in če so tudi iz dobrega lesu napravljene, vendar le malo let trpijo. In ko so vže poškodovane trohljive, sploh niso več služivne za varnost, kajti, ker slabotne razpadejo takoj ako se jih le voz dotakne, torej nikakor varnosti ne vzdržujejo. Da bi se tedaj te stroški za napravo takih novih ograj, kakor tudi za njih vzdrževanje, odstranili, naj se polagoma ob takih ograjah nasadijo goste čvrste žive meje, v katerih med grmovjem se vsaki seženj narazen, kako visoko drevo nahaja. Zato spo-

**) Po „Gospodarskem listu.“*

sobni so gaber, beli trn, dren, akacija, celo smreka; za vlažne prostore tudi vrbe in jagnedi. Ako je zemlja slaba kamenita, naj se skuplje saj poldrugi čevlji na široko in prav toliko globok jarek, ki naj se napolni z dobro dovrženo zemljo, v kateri bodo sajenice gotovo krepko in naglo rastle. Taka meja naj se gosto nasaja ter z obrezovanjem nizko drži, da se gosto nizko razraste ter da krepko čvrsto podnožje dobi. V četertemu letu potem se pa že lahko nekoliko spušča kviško. Tako se v nekaterih letih odgoji izvrsten živ plot, ki gotovo toliko če ne več varnosti ne daje kakor lesena ograja, posebno ako se v meji vsak seženj narazen nasajajo visoko rasteča drevesa. Enake nasadbe imel sem prav v svoji domovini opazovati priliko in vspah je tako odličen ter dotična cesta tako sedaj osigurjena, da nevarnosti še misliti ni mogoče, katere pa popred leseni plotovi niso dajali, kar vsi stari ondotni možaki priterjujejo. Sadike potrebne zamorejo se brezplačno iz državne drevesne šole v Gorici in v Ljubljani dobiti, delo za nasadbo, pa tudi ni ravno tako trudapolno. Občinski zastopi in cestni odbori poskusite in preudarite ta moj nasvet, ki vam bo marsikater stotak prihranil, saj se veliko takih cest nahaja, ob katerih se dajo taki živi plotovi nasaditi brez škode ceste. Taki živi plotovi pa so gotovo tudi prijetnejši od lesenih ograj, posebno pa pri nas, kder mora oko popotnika zreti le v golo kamenje.

Povše.

Čuden roj.

Nek česki časnik poroča o jednom roju, sledečo lepo prigodbo. Čebelni roj je te dni z veselim šumom njegovih članov iz panja, — prirojil, ter si z velikim trudom iskal nove koče. Veselo šviga sem ter tje in zmerom dalje črez plot, proti cesti, po kateri ravno pride žid z vrečo na hrbtu nepričakujoč, kaj se mu zamore še danes prigoditi, ko zasliši šumenje nad seboj in zagleda živ črn oblak, kateri v prihodnjem trenutku z vso resnobo si pripravlja na Abrahovem dedu novo domačijo. Prestrašen žid ne vé drugega storiti kakor vreči prazno vrečo črez glavo in na ves glas klicati svoje staroočete na pomoč; roj se prav pohlevno na njegovi glavi — na vrečo — vsede, žid se trese kakor šibka vejica in ne ve kaj storiti.

Vsakdor si lahko misli, kak strah je vbogi Hebrejec prestal pa rešil ga je čebelar črez malo časa; s panjem prišel je za rojem, ktereга je z pravim veseljem „vsadil.“ Treseči se žid pa se mu nij zahvalil za rešitev, oddahnil se je od prestanega strahu ter korakal dalje kakor hitro so ga noge nosile, da odide nevarnemu kraju, čebelar se je pa smejal, da se mu je trebuh tresel.

Čebelarški koledar za juni.

Meseca junija priroji večina rojev, treba je toraj uže od 8. ure zjutraj do 3.—4. ure popoldan na čebele paziti.

Ako je panj dal prveca priroji večkrat že tretji dan drugi (drujec) z mlado neoprašeno matico; panj gotovo roji drugi dan ako je zvečer slišati matico peti kva kva ali pa ti ti ti.

Da roji hitro delajo, morajo se posebno v brezpašnih dnevih pitati (žalibog letos je dosti takih dni). Panj, kateri počasno dela, navadno tudi dosti „trotovja“

napravi. Pri takem panju je malo dobička — lenuhi požrejo, kar pridne delavke pridobijo.

Vsaki roj se mora 2—3 dni gorko držati, da zamore hitro satovje delati in zalego rediti.

Jabolčni molj.

Po Goriškem, Notranjskem in tudi Dolenjskem je letos napravila po jabolkih, hruškah, češpljah in češnjah neka gosenica mnogo škode. Gotovo je mnogo gospodarjev zapazilo cele družine zapredenih v svilnato tkovino gosenice, katere niso družega nego one „jabolčnega molja.“ Nemško se zove „Apfelbaum-Gespinnstmotte,“ latinsko pa „Hyponomenta malinella.“

Jabolčni molj je majhen metuljček, ki meri na raztegljaj preko dvajset milimetrov. Prednja krila so bela z črnimi pičicami posuta, zadnja pa temno siva. Ta metulj leta ravno sedaj, to je okoli kresa.

Samica odloži jajca na veje, v spomladi, ko začne drevje poganjati, pridejo iz njih gosenice. Po cele družine passo se na enem listju, kateremu pojedjo vso mečo ter pustijo le gola rebra. Ko so enega do konca oglodale, gredo na družega in tako dalje od vejice do vejice. Vsi ti listi in vejice opredene so z belo, svilasto prejo, ki je od daleč videti, kakor bi bila vejica omrežena s sreberno tenčico.

Gosenica je zelenkasta in črno pikasta ter ima tudi črno glavo. Buba je rudečkasto rumena ter je zavita v tesnem ovoju ali kokonu. Čez deset ali štirinajst dni po zabujanji izleze iz kokona metuljček, katerega smo preje opisali.

Jabolčni molj je s svojimi zapredki zelo očiten, da ga ni mogoče prezreti.

Kakor hitro take gosenice zapaziš, pomori jih. Potergaj vejice ter pomečkaj gosenice, ako pa do njih ne moreš, požgi jih s smolnato bakljo. Ako se ne pokončajo, pomnožijo se tako hitro, da požro vse perje, kar se je pripetilo letos v nekaterih krajih na Goriškem.

Kako nastanejo panji z trotovkami.

Ko preteče čas rojenja se skoraj vsakemu dobremu čebelarju pripeti, da ima več brezmatičnih panjev, kajti mlade matice se pri prašenji dostokrat pogubijo, jedno poje kak ptič, druga pade z trotom vred v kako vodo kjer se potopi, tretja pride morebiti ravno nazaj, ko kak roj iz panja izleti, kateremu se pridruži in je toraj za svoj panj zgubljena — in zopet četrta matica ne pride v pravi panj nazaj ter jo vmorijo čebele.

Panj, kateri je zgubil matice, ima skoraj redno že v 14 dnevih trotovko — jaz mislim čebelo delavko, katero prevzame v takem panju mesto matice pa le trotovo zalego stavi.

Panj, kateri po dnevi ob matice pride se lahko zvečer uže tistega dné pozna, čebele so nemirne, iščejo matice po končnicah, odletijo, pa se hitro vrnejo.

Drugače je panj s matico-delavko težko spoznati, ker dela ravno tako pridno kakor drugi popolnoma redni panji, nosi obnožnice in leta sploh kakor vsak zdravi panj. Pravemu čebelarju pa se nenavadna srdovitost čebel v takem panju hitro sumljiva zdi,

Znotraj se taki panj lahko pozna, ker je zalega višje zakrita, kakor prava in večkrat je v jedni celici po dva ali tri jajčika videti.

Takim panjem se ne more pomagati, matice ne vzamejo ter vsako pristavljeno brez vsmiljenja opikajo. Ako se jim pa da prava zalega, potem sicer izležejo matico, pokoljejo jo pa čebele kakor hitro iz celice zleze. Tej bolezni podvrženi panj — ako smem tako reči — je tedaj zgubljen ter je naj bolje čebele s panjem vred od čebelnjaka odnesti, satove izrezati in čebele odtresti, kajti pomagati mu nij. Večidel bodo čebele takega panja poklane, ako se skušajo v tujem panju vdomačiti.

D. B.

Med v hiši.

V „starih časih“ je bil med v hiši veliko bolj číslan kakor dandanas. Otroci izrejali so se skoro le z mlekom, sirovim maslom in medom ter so bili pri tem tako zdravi in močni, da se nij čulo o otročjih boleznih. Tudi epidemij je bilo dosti manj kakor zdaj, ko na vklub vsem zdravniškim znanostim šole mnogokrat stojijo zaprte, ker ne morejo drugače mladosti braniti pred nevarnimi bolezní.

Se ve da je sirovo maslo v zvezi z mlekom veliko zdravejša hrana nego moderni surogati kakor kava, čaj in druga „mešanica,“ katera se sedaj otrokom daje.

Žalibog se daje dostokrat otrokom, — da bi postali bolj „močni“ vino in druge škodljive pijače, celo „šnaps,“ gostokrat tudi preveč mesa.

Hrana kakor prerok piše „sirovo maslo in med“ je gotovo tudi našim otrokom naj zdravejša in tečnejša.

Čisti dobri med gre kakor voda v kri brez da pusti ostankov in greje telo.

Saj že čebele, samo s tem, da med uživajo, zamorejo v naj hujši zimi si zdržavati v panju do 20 stopinj in več gorkote!

Akoravno med sam ob sebi ne zamore življenja hraniti, vendar je za naše zdravje jako važen.

Angleži so spoznali že davno vrednost medu, nij ga obeda pri njih brez medu, ker ta pomaga želodeu prebavljati ter angleži nemajo kakor pri nas toliko „slabih želodcev.“ — Znati je pa treba, da je le čist nepokvarjen med dobra zdrava hrana. Za božične in velikonočne potice se prodaja po „prodajalnicah“ med za „potice“ in kakšen med je to, ve vsak čebelar! —

Pravi čisti, z metalnico izvršen med naroči naj se le pri takem čebelarju, kateremu je ležeče na dobrem svojem imenu.

Med je tudi pravo zdravilo. Znano je že davno kako pomaga med pri prehlajenji, kataru, persnih in vratnih boleznih, kako olajša kašelj, ako se vzame žlica gorkega medu zjutraj na tešče in zvečer predno se gre spat.

Odraščeni vzemo naj o taki priliki kupico gorkega medu zmešanim z vinom.

To daje toploto in donese potrebni pót, olajša trpljenje in sploh koristi človeškemu telesu.

Znano je tudi, kako dober je med pri hudi, otroški bolezni „Diphteritis!“ Tedaj ne pozabite ljubi bralci, med naj bo vedno pri hiši kot dobro „domačo zdravilo!“

Naši dopisi.

Iz spodnje Idrije. V „Slovenskem čebelarji in sadjerejcu“ od 15. maja t. l. št. 5. se je čitalo v dopisu iz Jesenic, kako po Gorenjskem čebelarjem nagaja letos vreme. Naj torej tudi iz našega kraja v ta list naznanim, da smo imeli tudi tukaj ravno tako slabo vreme. Imeli smo lepe dneve, v svečanu dne 5., 6., 7., 14., 19., 20. in 21.; v sušecu dne 13., 15., 16., 17., 18., 19. in 20.; v malem travnu dne 2. in 9.; v velikem travnu dne 9., 10., 11., 12., 13, 14., 15., 16., 17. in 18. V teh dnevih je okoli 10. ure dopoldne sledni dan prišel močan veter ter je trajal do solnčnega zahoda. V rožniku, pa do danes ni bilo nobenega lepega dneva. Pregovor pravi: Ne boj se turške vojske ampak svetega Vida dežja ali rose! Prve roje so imeli v sredni Konoplji 12. maja, v Žireh pa 10. maja. Kar jih je v maju rojilo so se dobro obnesli, kar pa pozneje, ko je postalo vreme deževno, ti so se slabo obnesli. Pravijo, da roji, ki niso rojili trote morijo.

Tudi sem v tem listu čital tožbo kmetovalcev v nerodovitnosti češp. Naj torej tudi v tem iz našega kraja povem eno dogodbo. Do leta 1875. je bilo v naši okolici prav obilno češp, toliko da so bile ena drevesa bolj plave nego zelene. Pri treh kmetih, ki imajo njih zemljišča blizo Idrijskih žgalnih peči, pa niti ene češpe na njih drevju ni bilo. To je enega kmeta tako vježilo, da je 75 češpovih dreves izkopal in za derva porabil. Tudi mladi kmetje premalo skerbijo za njih naslednike, ker prodajajo črešnjeve in orehove drevesa.

Boštjan Leskovec.

Sušenje sadja po ameriskem načinu.

Ako pride za sadje slaba letina, takrat se sadje, kolikor se ga je pridelalo, lahko in po visoki ceni proda, o dobri letini se pa sadje težko speča, mnogo se ga pokvari in sadjerejec ima od njega le malo dobička. Ako pa o takih letinah sadje sušimo, dobimo tudi le malo od njega, ker ima suho sadje navadno le nizko ceno.

V sedanjem času se mnogo sadja v Evropo izvozi iz Amerike in to je tudi vzrok nizkih cen.

Pri navadnem sušenju nimamo nikdar pravega dobička, kajti vsak zna, da se zveže sadje mnogo višje proda, nego suho, katero vsaki zadevi nima prave veljave.

Sadje sušeno po ameriskem načinu se pa lahko po primerno visoki ceni proda in sušenje ne stane obilo.

Tako sušeno sadje obdrži skorej vso zunanjo in notranjo vrednost zvežega sadja ter ostane jako stanovitno. Sploh se trdi, da ima tako sadje v kuhinji vso isto vrednost, kakor zveže, to je napravijo se iz njega lahko vse iste jedi, kakor iz zvežega.

Amerikanski način sušenja obstoji v tem, da se sadju odvzame voda. Sadje naloži se na lese, na katere je napeljan vroči zrak, kateri sadju odvzame vodo, ko je zrak nasiten z vodnim soparjem se izpusti iz sušilnice. Sušilnica mora biti torej napravljena po ameriskem načinu.

Naj boljše in naj lažje je na ta način sušiti jabelka. Suši se pa na sledeči način:

Amerikanci izumili si so male stroje, kateri jabelka jako hitro olupijo in v tanke plošnjate koščekke razrežejo. Ako sem in tje ostane na tako razrezanemu jabelku nekoliko kože, se z nožem odreže.

Te razrezki dajo se v „drateno“ posodo, katera se s sadjem vred kakih 5 do 8 minut vtopi v vodo, v kateri se nekoliko soli razstopi. Sadje vzame se potem iz

vode ter razdeli na lese. Lese napravljene so iz cinkastega dratu ter merijo 0'60 do 1 kvadratni meter.

Vtopljenje olupljenega sadja v vodo ima namen, da sadje obdrži svojo prvotno barvo, to je belo ali belo-rumenkasto brez da bi pri sušenju postalo rujavo.

Lese se morajo vedno višje predstavljati in sicer vsakih 8 do 10 minut in sicer tako, da pride lesa z zvežem sadje naj nižje in z najbolj vročim zrakom v dotiko.

V poldrugi uri je sadje navadno uže popolnoma suho. Sadje se pusti potem nekoliko časa na zraku, potem se pa stisne po 5 do 50 klgr. v zaboje ter se na ta način spravi v kupčijo.

Pri lupljenji in izrezanji sredine odpade sicer precej sadja od 100 klgr. navadno 30 klgr. Na ta način sušena jabelka prodajo se na Nemškem po 1 gld. 8 kr. kilogram.

Ti odpadki pa niso zaverženi, napravi se iz njih, ako je sadje zato, lahko mošt, na Nemškem pa te odpadke v vodi popolnoma vkuhajo, dobro razmešajo in skozi rešeta precedijo ter na ta način napravijo neko „mešto,“ katera jako lahko prodajo po 36 do 48 kr. kilogram.

Sadje, katero se hoče sušiti na ta način, mora biti nepokvarjeno to je ne nagnjito in ne črvivo.

V Ameriki imajo za tako sušenje razne sušilnice. Najboljša taka sušilnica je Alden-ova, ako se hoče sušiti mnogo sadja; za sušenje manjše množine sadja je pa najbolj sposobna Reynold-ova sušilnica.

Ministerstvo kmetijstva namerava za poskušnjo tudi v naših krajih tako sušilnico vpeljati, katera stane 120 do 160 gld.

— r.

Gospodarske raznoterosti.

Razstava goveje živine v Gorici bode meseca septembra.

Deželni kulturni svet za Istro je istrskemu deželnemu zboru vlada predložila. Deželni zbor ga je sprejel.

Murbovega perja po Primorskem tako primanjkuje, da ga ljude, ako nočejo, da jim gosonice popolnoma poginejo, od daleč dobivati in drago plačevati. Letos so namreč gosonice skorej 14 dni dalje žrle, nego druge leta.

Za napravo sadnih sušilnic na Kranjskem, dovolilo je ministerstvo poljedelstva 400 gld.

V. Imenik

p. n. gg. udov društva, kateri so vplačali letnino za l. 1884.

Zima Valentin, čebelar v Radolni; Zaveleina Janez, ključar na Savi; Chiavutta Jože, trgovec v Landolu; Levstek Franc, posestnik v Černici; Fran Arko, posestnik v Spodnjim Logačcu; Valentin Porenta, sadjerejec v Pevnu; Jernej Logonder, sadjerejec v Pevnu; Štefan Homan, mlinar v Zmincu; Peter Vartolj, župnik v Hinjah; Martin Dragan, posestnik v Belipeči; Anton Žgur, župnik v Ložkem potoku; Janez Lakota, posestnik na Dovjem; Jože Markež, posestnik na Jesenicah; Fr. Kumer, župnik v Mošnjah; Franc Tratnik, čebelar na Savi; J. Zupan, čebelar na Breznici; Anton Vovk, čebelar na Jesenicah; Martin Končnik, župnik v Javorji; France Kobal, posestnik v Cirknem (Primorsko).

Sledeči pri podružnici v Št. Rupertu na Dolenjskem:

Jože Livk, posestnik v Sliveci; Ignacij Steklasa, zasebnik v Prelesji; Andrej Grčar, nadučitelj v Mokronogu; Franjo Strgar, trgovec v Št. Rupertu; Ivan Vidmar, trgovec v Št. Rupertu; Martin Jurič, c. kr. poštar v Št. Rupertu.